

مراعات استان اردبیل در معرض تخریب

ساخت و سازهای بیرویه، حصارکشی و کشت و زرع غیرقانونی مراعات استان را در معرض تهدید جدی قرار داده و مراعات ییلاقی و قشلاقی در حال از دست دادن پوشش گیاهی و جاذبه‌های طبیعی و گردشگری است.

به گزارش خبرنگار ایرنا، تخریب مراعات ییلاقی و قشلاقی و جنگل‌های استان اردبیل در سال‌های اخیر روند نگران‌کننده‌ای یافته است. انواع ساخت و سازهای غیرمجاز، بریدن درختان، کشت و زرع و در نهایت چرای بی رویه طبیعت منحصر بفرد استان اردبیل را در معرض خطر قرار داده است. نکته امید بخش اینکه در سال‌های اخیر حساسیت افکار عمومی به مساله صیانت و حفظ منابع طبیعی افزایش یافته است.

اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان علاوه بر گشت و بازرسی مستمر یگان حفاظت منابع طبیعی، از پهبادها و دوربین‌های هوشمند استفاده می‌کند تا طبیعت استان از دست تعدی متصرفان در امان باشد. در عین حال نباید فراموش کرد که عملیات احیای مراعات و اقداماتی از قبیل بذرکاری، کپه‌کاری و توزیع بذور مرتعی پاسخگوی تخریب نیست.

در استان اردبیل عوامل مختلفی در تخریب منابع طبیعی دخیل است که بنا به گفته کارشناسان، اینگونه تخریب هم از سوی دامداران، مسافران و گردشگران و به‌ویژه آفرودسوران و از طرفی هم از سوی سودجویان برای کشتزار، احداث بنا و ساختمان صورت می‌گیرد. در برخی شهرستان‌های استان هم برخی از تخریب مراعات به بهانه سرمایه‌گذاری و رونق تولید اتفاق می‌افتد که جلوگیری از آن منجر به اختلافات و درگیری بین نیروهای یگان و برخی از مرتع‌داران می‌شود.

علاوه بر این خشکسالی، بادهای شدید، آفات و بیماری‌ها، آتشسوزی، چرای زودهنگام و مازاد بر ظرفیت دام، تعجیل در ورود و تاخیر در خروج دام از مرتع، حضور بی‌رویه مسافران و گردشگران و بوته‌کشی از عوامل مهم تخریب مراعات استان اردبیل بشمار می‌رود.

تجهیزات اداره کل منابع طبیعی افزایش می‌یابد / تامین ۱۵ دوربین هوشمند

به موازات افزایش سطح تخریب منابع طبیعی ارزشمند در جنگل‌ها و مراتع استان، اداره کل منابع طبیعی هم باید به نیروی انسانی و فن‌آوری‌های نوین مجهز شود. به گفته محمود قلیزاده، مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان اردبیل، عرصه‌های ملی علاوه بر بازدید و گشت‌های مستمر ۹۵ مامور یگان، به‌وسیله پهپادهای مجهز به دوربین‌های دارای زوم بالا کنترل می‌شود و در نتیجه هرگونه تغییر در جنگل‌ها و مراتع با تصاویر قبلی مقایسه شده و عوامل دخیل در تضييع این سرمایه ملی مورد پیگیری قرار می‌گیرد.

وی با بیان اینکه در حال حاضر ۲ دستگاه پهباد برای حفاظت از منابع طبیعی به‌ویژه در مناطق سخت‌گذر استفاده می‌شود، اضافه کرد: دوربین‌های دیجیتال در مکان‌های خاص نیز تعبیه شده که می‌تواند شعاع ۳۰ کیلومتری اطراف خود را رصد و پایش و حتی پلاک خودروی قاچاقچیان و تخریب‌گران طبیعت را با کیفیت بسیار خوب ثبت و ضبط کند. در عین حال برای حفاظت از منابع طبیعی نصب و خرید ۱۵ دستگاه دوربین هوشمند پیشنهاد شده که به محض اختصاص در نقاط مختلف مراتع استان تعبیه خواهد شد.

عمده تخریب مراتع مربوط به شهرستان بيله‌سوار است

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان اردبیل با بیان اینکه عمده تخریب مراتع مربوط به شهرستان بيله‌سوار است، افزود: عوامل زیادی در تخریب مراتع در سالیان اخیر موثر بوده است. در سال ۱۳۶۵ بر اساس ماده ۳۴ قانون حفاظت که مصوبه مجلس بود تعدادی از مراتع با واگذاری به اشخاص به زمین زراعی تبدیل شد. علاوه بر این مصوبه بند "واو" هم انگیزه‌ای دیگر برای تصرف مراتع شد و بر اساس آن میزان قابل‌توجهی از مراتع در حد معیشت به زارعان واگذار شد.

وی افزود: اخیراً هم بحث ماده ۵۴ رفع موانع تولید بهانه‌ای برای واگذاری مراتع به سرمایه‌گذاران شده است. هیات هفت نفره بر اساس تکالیف قانونی مصوب کرد بخشی از مراتع در پایاب خداآفرین برای آبیاری مدرن واگذار شود که همه اینها در تخریب مراتع استان دخیل بوده است.

رفع تصرف از ۵۷۶ هکتار اراضی ملی استان اردبیل

قلی‌زاده در خصوص رفع تصرفات از اراضی ملی در سال جاری گفت: در ۶ ماه نخست امسال ۵۷۶ هکتار اراضی ملی استان اردبیل به ارزش بیش از ۴۰۳ میلیارد ریال از متصرفین رفع تصرف و به بیت‌المال بازگردانده شد.

وی از تشکیل پرونده تخریب برای اراضی ملی به مساحت ۹۰۵ هکتار در قالب ۲۲۲ فقره پرونده در این مدت خبر داد و افزود: پرونده‌های متشکله به مراجع استان ارجاع داده شده که در مرحله رسیدگی و صدور حکم است.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان اردبیل اظهار کرد: بر اساس قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع، قانونگذار وظیفه حفاظت و صیانت از عرصه‌های ملی را به سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور داده و اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان نیز حسب وظیفه ذاتی و قانونی به‌طور شبانه‌روزی با سوداگران و متعدیان به اراضی ملی برخورد قانونی می‌کند.

وی ضمن تمجید از تعامل و مساعدت دستگاه قضایی استان ادامه داد: این اداره کل بر اساس تبصره یک ماده ۵۵ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع، هر گونه تخریب و تصرف عدوانی به عرصه‌های مذکور را احصا و مراتب را طی تشکیل پرونده تخلف به مرجع قضایی احاله می‌کند.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان اردبیل با بیان اینکه حفاظت از منابع طبیعی طبق اصل ۵۰ قانون اساسی وظیفه عمومی تلقی می‌گردد، افزود: مشارکت همه‌جانبه و آگاهانه اقشار مختلف و همکاری مردم، همیاران طبیعت و نیز دستگاه‌های اجرایی در حفاظت از منابع طبیعی و اراضی ملی ضروری است.

احیا و توسعه مراتع استان اردبیل با کشت گیاهان علوفه‌ای

احیا و توسعه مراتع ییلاقی و قشلاقی در قالب کوپه‌کاری و احیای پوشش گیاهی سالیان سال از زبان مسئولان مربوطه در رسانه‌ها و محافل عمومی مطرح شده است. به گفته کمال شهبازی رئیس مرکز تحقیقات و

آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اردبیل، کشت گیاهان علوفه‌ای شاخص و بومی در اراضی کم بازده و پرشیب، نقش مهمی در احیا و توسعه مراتع استان دارد.

وی اظهار کرد: تبدیل اراضی مرتعی به دیمزار در سطوح وسیع و در زمانی نسبتاً کوتاه و عدم رعایت اصول عملیات زراعی در این دیمزارها از یک سو و حساسیت‌های فیزیوگرافی، اقلیمی و خاکی از سوی دیگر، موجب هدر رفت رواناب سطحی، فرسایش خاک و افت توان تولید اراضی شده است.

شهبازی، برنامه‌ریزی اصولی و لزوم اعمال مدیریت پایدار بر مراتع با مشارکت آگاهانه و همه‌جانبه بهره‌برداران را اجتناب‌ناپذیر خواند و گفت: گیاهان علوفه‌ای چندساله یا دائمی از خانواده بقولات و گندمیان با ایجاد پوشش گیاهی و گسترش سیستم ریشه دوانی خود از فرسایش خاک جلوگیری کرده و ضمن افزایش ماده آلی، طی چندین سال، تولید مناسب در اقلیم‌های مناسب برای رشد خود را نیز خواهند داشت.

وی افزود: از طرفی دیگر تبدیل دیمزارها لزوم رهاسازی زمین برای یک سال به عنوان آیش و فقدان بهره‌وری اقتصادی زمین‌های دیم را منتفی می‌کند و در این راستا با استفاده دایمی از اراضی دیم و بهره‌گیری از گیاهان سازگار و مفید، ضمن حفظ رطوبت خاک و جلوگیری از تبخیر سطحی با ایجاد پوشش گیاهی، ماده آلی خاک و ظرفیت جذب آب نیز افزایش می‌یابد.

پیامدهای تخریب منابع طبیعی را جدی بگیریم

اواخر سال گذشته بود که شهروندان اردبیلی به طوفان بیسابقه و هجوم گرد و غبار مواجه شدند. هر چند در سال‌های اخیر استان‌های غربی کشور دچار پدیده هجوم ریزگردهایی بوده که منشاء خارجی داشتند ولی در عین حال نباید چشمه‌های گرد و غبار داخلی را از یاد برد.

استفاده بی‌رویه از منابع آبی، خشکسالی، کشت و زرع بی‌رویه و مهم‌تر از همه تخریب مراتع و جنگل‌ها زمینه‌ساز هجوم گرد و غبار به داخل شهرها و خانه‌هاست. پیامدهای بی‌توجهی به منابع طبیعی و مراتع جدی‌تر و نزدیک‌تر از آن است که منتظر بودجه و منابع مالی بمانیم.

در عین حال صیانت از محیط زیست و منابع طبیعی بر اساس اصل ۵۰

قانون اساسی وظیفه‌ای همگانی است و ضروری است با فرهنگسازی و توجه مسئولان و دست‌اندرکاران و نهادهای آموزشی و تبلیغاتی اهتمام لازم را به این امر داشته باشند.

مساحت منابع ملی استان اردبیل یک میلیون و ۷۵ هزار هکتار از حاشیه رود قزل‌اوزن در جنوب تا سواحل ارس در شمال استان کشیده شده است که از این میزان ۹۰۲ هزار هکتار مرتع ییلاقی، قشلاقی و میان‌بند و ۶۹ هزار هکتار جنگل است.